

H O L S A T I A.

Ekelefor-
da. robolarunt. *Ekeleforda* sita est in peninsula maris Balthici, portum habens opportunum satis, ex quo facilis navigatio est in Daniam & Norvegiam: duas tantum habet portas, ut à centum geminis Thebis multum differat. Nomen habet ab arce Ekeleborch, cuius adhuc fundamentum, fossæ, & vallum mediocris altitudinis, exstant.

Dietmar-
fia. *Dietmarsia* regio Holsatiæ vicina est, à Marsis nomen habens. Sunt autem Marsi lingua Saxonica, qui paludes incolunt, ut *Holsati Holsteyners*, qui silvas & saltus. Nam *Mer* ipsis est palus, quasi mare, inde *Merludæ*, *Wilstermers*, *Crempermers*, *Dietmers*. Albertus Crantzius libro *i rerum Vandalicarum*, *Marsi concessere ad Albim*, quorum tenues reliquiæ in palustribus sunt, non longe ab ostio fluminis, *Dietmarsi*, *Wilstermarsi*, & *Crempermarsi*. Sita est in ipso Cimbricæ Chersonesi introitu ad Albis ostia, separaturque à Dania flumine Eydera.

Incolæ ejus, ante nostra tempora, tam proprio quam hostium damno confidenter ad libertatem aspiravere. Quamvis enim per Fridericum Imperatorem III, Christiano I Danorum Regi in feudum concessi sint: defuncto tamen ipso, insolentes debitam subjectionem detrectare, & proprii sui juris, ut ante, esse cœperunt. Nec exigua cum Daniæ Regum, Comitum, Principumque Holsatorum, tum lectissimorum etiam nobilium strage, servitus aliquoties ipsis intentata est, donec à fortissimis Christiani I nepotibus, Ioanne & Adolpho, atque prænepote Friderico II, Danorum Rege, anno 1559 sub jugum redacti fuere. Ex illo tempore divisa est regio illorum in duas partes æqualiter: quarum altera in meridionali plaga Regibus Daniæ, altera autem borealis Holsatiæ Ducibus, post divisionem cessit. Hanc Demersam potius, cum inter limosas locorum palustrium lacunas sita, vallisque cincta undique sit, quam Dithmarsiam appellari convenit. Urbes habet *Meldorpia*, *Hennenckste*, *Tellinckste*, *Lunden*, & *Heide*. *Meldorpia* nomen traxit à flumine Melda præterfluente, quod olim magno civium commodo navigabile fuit, jam non nisi parvis cymbis navigatur. Fuit hic quondam monasterium celebre Minoritarum, quos ob maiorem vitæ ac regulæ licentiam de laxa manica vocant: verum ante subiectos Dietmarsos ab incolis funditus est eversum. Ter expugnata & everfa est. Primum à Geberto, Duce Slesvicense, anno MCCCIV. Secundo à Ioanne Rege Daniæ, & Frederico Duce Holsatiæ: tandem à Friderico II, Rege Daniæ, ac Ioanne & Adolpho, Holsatiæ Ducibus, anno MDLIX. *Heida* oppidum est forma quadratum, prout & forum ejus, quod per amplum habet, longum latumque DCCC passus. Ex singulis ejus angulis viæ abeunt amplæ ac regiæ in omnes Dietmarsæ partes. Nomen habet ab erica, in qua construetum est, quæ Germanis *Heide* vocatur. Celebre

est ob Comitia & 48 Iudicum conventum, qui ibi convenire ac jus dicere solebant. Situm est in medullio feræ totius regionis, ita ut unius diei spatio undique eo incolæ confluere possint. Distat Itzehoa quinque milliaribus, *Meldorpia* uno. *Silvae* in Dietmarsia sunt *Borcholt*, *Burgolt*, *Alversdorpenholt*, *Reservwalde*. Porro hic omnis tractus inferiori Saxonæ adersetur, etiamsi nunc Daniæ Regum imperio subfit, quorum filius primogenitus 1474, quum expusisset Friderico Imperatori Dietmarsos liberos atque immunes sine Principe agere, postulavit, ut sibi subjicerentur, annuit Imperator, & Holsatiæ Stormariamque cum Dietmarsia Ducatus titulo insignivit, quum antea Comitatus tantum fuissent: iisque Regem Christiernum inauguravit.

Ducatus Slesvicensis à metropoli *Slesvico* nomen habet. olim hæc regio Ducatus Iutiaæ dicebatur, quem Waldemarus Abelis Daniæ Regis prænepos, primus in feudum accepit ab Erico Rege, circa annum 1280. Extincta autem Regum ac Ducum stirpe mascula, Margarita trium regnum domina Ducatum *Slesvicensem* permisit Gerardo Holsatiæ Comiti. Ad *Slesvicensem* Ducatum pertinent urbes Slesvicum, Flensburgum, Husenum, Hadersebia, &c.

Slesvicum, Cimbricæ quondam totius metropolis, amplissimum, & ex commerciorum frequentia opulentissimum oppidum fuit. Sed nunc minus splendidum ac magnificum. Nam ad Eydoræ fluminis ostium ex Oceano Germanico appellentes naves per Threanam amnem merces suas Hollingstadium usque devehebant, atque inde Slesvicum delatas per urbes maris Balthici varie in Dania, Norvegia, Suecia, Livonia, Russia, Borussia, sitas distribuebant. Verum lapsu temporum bellique injuriis eousque diminuta est urbs, ut vix ullam augusti illius splendoris faciem servet. Templum primum condidit Ericus Rex Daniæ, frater Haraldi, quem S. Anscharius ad Christi fidem convertit, anno DCCCXLVIII. Sed irruentes in loca ista Slavi, anno MLXIV, urbem expugnarunt, funditusque depopulati sunt, restituto etiam in locum veræ religionis paganismo, cuius monumenta adhuc exstant in vicinis quibusdam fanis, ac præcipue in eo, quod nunc D. Michaëli Archangelo sacrum extra urbem conspicitur, forma rotunda, in monte, ad viam, quæ itur Flensburgum. Pulsis Slavis restitutus est paulatim Dei cultus: templum Cathedrale restauratum: Angli quoque prope forum Ecclesiæ S. Spiritus condidere, quod vicinum habuit xenodochium. Erat etiam Ecclesia B. Nicolai in Australi Cathedralis Ecclesiæ latere, quæ adiunctum habuit monasterium ordinis D. Augustini, orientem versus. Sed hæc nunc solo æquata sunt, vix ut vestigium ullum supererit. Remansit tamen monasterium nobilium virginum in peninsula Slesvici, quam vocant *Holm*.

Episco-